

Gespreksverslag Danny de Vries (verkenner)

Partijen: *BBB en D66*

Anton Verleun & Ans Oude Luttikhuis (BBB) & Marianne de Widt & Robert Strijk (D66)

29 maart 2023

Verder aanwezig: Ruud Poort (griffie), Frank Kools (griffie, verslag)

Opening

Verkenner Danny de Vries licht toe dat de gesprekronde van vorige week met alle vijftien partijen uit de nieuwe Staten geen duidelijke meerderheidscoalitie heeft opgeleverd. Daarom voert hij deze week verdiepingsgesprekken met sommige partijen waar dingen nog onduidelijk zijn. Zijn doel is zekerheid te krijgen over welke varianten voor collegevorming mogelijk zijn.

Aanleiding

In de eerste ronde gesprekken heeft BBB aangegeven het jammer te vinden dat D66 samenwerking al bij voorbaat lijkt uit te sluiten. Die indruk heeft BBB gekregen in landelijke berichtgeving over hoe D66 na de verkiezingen wil opereren, maar ook uit het duidingsdebat in de Staten van Utrecht.

D66 heeft de verkenner een ander beeld gegeven. De partij heeft een voorkeur voor voortzetting van de huidige coalitie. Voor een meerderheid is een andere partij nodig. Dat kan voor D66 (ook) BBB zijn. Inhoudelijk verschillen zij duidelijk van elkaar, maar D66 sluit samenwerking niet uit.

Vraag van de verkenner: Zit er een blokkade op samenwerking tussen BBB en D66?

Wel/ niet uitsluiten

D66 acht samenwerking met twee partijen niet mogelijk: PVV en Forum. De grondbeginselen en het mensbeeld van deze partijen zijn in de ogen van D66 niet met de hare te verenigen. Zo'n principieel punt is er niet met de BBB. Tot samenwerking komen, kan ingewikkeld worden, door de inhoudelijke verschillen, maar er zijn geen principiële belemmeringen, aldus D66.

BBB is de grootste partij geworden en daarom vindt D66 dat alle partijen hun uiterste best moeten doen om tot een coalitie met BBB te komen. D66 is daartoe ook bereid.

BBB herhaalt dat zij uit de D66-inbreng in het duidingsdebat na de verkiezingen heeft opgemaakt dat D66 niets met de BBB te maken wil hebben en dat ze BBB wel degelijk uitsluit. BBB en D66 vormen in de ogen van de BBB echt de uitersten in het stikstofdebat. Bijvoorbeeld als het gaat om het tempo en over al dan niet gedwongen uitkoop van agrariërs. BBB is tegen elke gedwongen uitkoop.

Inhoud

D66 tekent aan dat de stikstofdiscussie zich mede lijkt toe te spitsen op de vraag of de doelstelling uit de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering van 2035 naar 2030 moet worden gehaald. Dat is een Haagse discussie, aldus D66, geen onderdeel van het provinciale debat. Temeer omdat zowel 2030 als 2035 buiten de bestuursperiode van deze Staten vallen en het kabinet al tussentijdse peilmomenten heeft toegezegd. Voor D66 in Utrecht telt 2030/2035 niet, maar staat voorop dat de komende 4 jaar een duidelijke reductie en een duidelijke verbetering van de natuur zichtbaar worden.

Over eventuele uitkoop van piekbelasters merkt D66 op dat Utrecht naar alle waarschijnlijkheid geen piekbelasters heeft, zodat die vraag niet geldt voor Utrecht. De fractie voorziet de komende vier jaar

geen gedwongen uitkoop. Bovendien is de grondhouding van D66 dat altijd alles op alles gezet moet worden om er op een minnelijke manier eruit te komen. Als dat, nadat alles is geprobeerd, niet lukt, zou het spannender kunnen worden.

BBB geeft aan dat medemenselijkheid voor haar een kernwaarde is. Het gesprek moet met mensen gevoerd worden. Draagvlak is een voorwaarde. Ook als Utrecht blijkt weinig of geen piekbelasters te hebben, vindt BBB het belangrijk uit te spreken dat zij geen verplichte uitkoop wenst en dat zij geen situaties ziet waarin dat wel kan gebeuren.

Wat D66 betreft mag de huidige stikstofaanpak steviger en is het Utrechtse beleid al te afwachtend geweest. Utrecht kan en moet zelf snel stappen zetten. Als BBB-deel uit gaat maken van een coalitie, kunnen de gesprekken in de gebieden gemakkelijker maken, meent D66. Maar de angst van de partij is dat, als je uitsprekt dat je altijd alleen op basis van vrijwilligheid werkt, de gebiedsprocessen zich eindeloos voort kunnen gaan slepen en de stikstofaanpak stilvalt, terwijl de urgentie hoog is.

BBB geeft aan dat het niet wenselijk en niet mogelijk is om de hele agrarische sector in een paar jaar te veranderen. Spreken over vergezichten en een transformatie van de sector vindt ze weinig zinvol. Kleine stappen zetten, zodat er ruimte blijft voor nieuwe innovaties, is haar parool. Ook wil BBB eerst de uitstoot gaan meten. Dat kan veel helderheid geven over hoe groot het probleem echt is. De partij zet vraagtekens bij de gebruikte modellen. Veel is nog niet goed uitgezocht. Dat moet eerst.

Beide partijen zeggen dat de discussie zich niet alleen op stikstof moet focussen. Het draait allereerst om natuurherstel, zegt BBB, waarbij ook bijvoorbeeld vervuiling van de natuur met chemicaliën dient te worden aangepakt. D66 wijst erop dat in het landelijk gebied er ook opgaven voor natuur, bodem, water en klimaat liggen. De partij stipt specifiek nog het thema verdroging aan, dat op de Utrechtse Heuvelrug via de zogeheten Blauwe Agenda wordt geadresseerd.

Staand beleid

De verkenner geeft beide partijen mee dat het staande beleid van de provincie Utrecht gebaseerd is op vrijwilligheid. Daarmee wordt invulling gegeven aan een motie van de Staten die zegt dat Utrecht niet tot gedwongen sluiting van agrarische bedrijven overgaat op basis van provinciale stikstofregels totdat nader landelijk beleid is geformuleerd.

Hij houdt BBB en D66 voor: is het mogelijk, gezien dat staande beleid, gezien het feit dat 2030/2035 buiten deze statenperiode valt en het feit dat gedwongen uitkoop in Utrecht niet lijkt te gaan spelen om samen naar een route vooruit in de stikstofaanpak te zoeken? Is samenwerking BBB en D66 niet op voorhand geblokkeerd? De verkenner heeft in het gesprek geen grote weerstanden gevoeld.

Conclusie:

BBB en D66 bespreken het gesprek eerst in hun fracties. Ze spreken deze week nog één keer verder onder leiding van de verkenner.